

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-43>

УДК 330.334.7

НАУКОВІ ПАРКИ В ІННОВАЦІЙНІЙ ІНФРАСТРУКТУРІ ЗВО: УМОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА НОРМАТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

SCIENCE PARKS IN THE INNOVATION INFRASTRUCTURE OF THE HIGHER EDUCATION INSTITUTION: CONDITIONS OF OPERATION AND REGULATORY FRAMEWORK

Пастушенко Олег Олександрович

аспірант,

Національний університет «Львівська політехніка»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7411-9037>

Pastushenko Oleh

Lviv Polytechnic National University

Розкрито теоретичні засади та функціональну роль наукових парків як господарсько-економічного утворення інноваційної інфраструктури на базі закладів вищої освіти. Розглянуто концептуальні засади створення, юридичний і організаційний характер наукового парку з позиції взаємозв'язків науки і бізнесу. Проаналізовано організаційні та економічні аспекти функціонування наукових парків за американською, японською та змішаною моделями, виділено фактори які вплинули на їхню ефективну інноваційну діяльність. Наведено аргументи для активізації діяльності наукових парків з метою підвищення ефективності їх інноваційної діяльності та комерціалізації результатів їх роботи. Запропоновано заходи щодо прогресивних змін інноваційної діяльності ЗВО. Для поліпшення координації та взаємодії на рівні формулювання та реалізації політики у сфері інновацій, у стратегії інноваційної діяльності наукових парків визначено заходи по стимулюванню інноваційного розвитку в країні.

Ключові слова: інноваційний розвиток, наукові парки, ЗВО, міжнародний досвід, стратегія інноваційної діяльності.

The article reveals the theoretical foundations and functional role of science parks as an economic and economic formation of innovation infrastructure on the basis of higher education institutions. The conceptual foundations for the creation, legal and organizational nature of a science park are considered from the standpoint of the relationship between science and business. The organizational and economic aspects of the functioning of science parks according to the American, Japanese and mixed models are analyzed, the factors that influenced their effective innovation activities are highlighted. It is established that before the changes in the legislation, science parks in Ukraine did not fully fulfill their functions and did not improve innovation processes, as there were a number of obstacles to their development. The amendments partially resolved these problems, but left the following in need of change: reducing the time for consideration of the registration of an innovation project, providing tax benefits, lifting restrictions on property rights, technologies, and intellectual property created in the course of innovation projects. The list of rights of science park founders also needs to be supplemented. The author argues for strengthening the trends of progressive changes in the innovation activities of higher education institutions by meeting certain conditions and implementing measures: improving the state system for coordinating the development of science parks; initiating joint activities aimed at coordinating efforts in priority areas by representatives of education, business and government; encouraging business representatives to create jointly with the state targeted funds to stimulate activities. In order to improve coordination and interaction between the formation and implementation of innovation policy, the innovation strategy proposes the creation of a centralized institution for innovation work, improvement of the institutional structure of innovation management, and amendments to legislation to approve a new system of priority areas for the development of science and technology.

Keywords: innovative development, science parks, higher education institutions, international experience, innovation activity strategy.

Постановка проблеми. В сучасному економічному середовищі визначальну роль відіграє науковий та інноваційний розвиток у різних сферах людської діяльності. Впровадження у практику інноваційних технологій забезпечує генерування прогресивних ідей, завдяки яким розповсюджуються та систематизуються нові знання, що стають ключовими стимуляторами економічного зростання, підвищення конкурентоспроможності національного виробника та вирішення соціально-суспільних проблем.

Домінуючий на теперішній час механізм управління інноваційними процесами повинен поєднувати знання у сфері науки, техніки і технологій. Одним із шляхів втілення такого механізму є створення наукових парків, зокрема при ЗВО, що відкриває нові можливості для формування інноваційного потенціалу шляхом ефективної взаємодії між учасниками освітньо-наукового процесу, бізнесом та державою, які сприятимуть конкурентоспроможності національних продуктів на міжнародних ринках.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідження діяльності наукових парків проводились багатьма вітчизняними та зарубіжними науковцями. При цьому огляд наукових доробків зарубіжних вчених дає можливість стверджувати, що у зарубіжній теорії та на практиці відсутні чіткі критерії розмежування між визначеннями дослідного технологічного та наукового парку. Як стверджує О. Присвітла у своїй праці яка стосується ролі технопарків у формуванні національної інноваційної системи терміни «науковий парк», «технопарк», «дослідницький парк», «інноваційний центр», «центр розвитку передових технологій» у цілому можна вважати синонімами» [1, с. 48]. У свої тематичній праці вона розглядає наукові парки як «структурний елемент інноваційної економіки», аналізуючи стан та проблеми їх діяльності як складової частини національної інноваційної системи, визначає правові засади організації, виокремлює проблеми характерні для їх роботи.

Обґрунтовуючи теоретичні засади створення і функціонування наукових парків в Україні І. Чудаєва виокремлює низку вітчизняних проблем, а саме недостатність виділення цільового бюджетного фінансування для сфери науки та освіти, прогалини в законодавстві щодо створення та розвитку інноваційно-інвестиційного середовища загалом [2, с. 360].

Наукові праці і окремі тематичні публікації у вітчизняній періодичній літературі,

спрямовані на аналіз формування інноваційної моделі розвитку ЗВО, враховують різні аспекти діяльності наукових парків в освіті. Так, Т. Сорочан розглядаючи освітні технопарки як інновацію розвитку освіти, наголошує, що вони є передумовою нового рівня якості освіти, оскільки концентрують ресурси і кадри для забезпечення інноваційної діяльності. А «сучасна освіта потребує обґрунтування засад і розроблення технологій, які б забезпечили її інноваційний розвиток, зорієнтований на якість як визначальний результат» [3, с. 9].

В. Орлов, А. Петрашевська та ін. у своїй праці розглядають технопарки не лише центрами, які інтегрують професіоналів однієї галузевої спрямованості, але й як простір для безперешкодного обміну інформацією та комунікації розробників і споживачів технологій, які функціонують на ринках вільного обміну технологіями. Автори акцентують увагу на ефективності і цінності технопарків нового покоління, ефективність роботи яких прямо залежить від дослідницького потенціалу та його різноманітності. Вони відзначають, що технологічні парки створені на основі ЗВО є взаємовигідною формою співпраці, основними завданнями яких є стимулювання наукової діяльності викладачів ЗВО, комерціалізація наявних наукових розробок, а також застосування наукового потенціалу університету для вирішення практичних завдань [4]. Слід відзначити що у вищенаведених працях поняття технопарк трактується авторами як науково-інноваційний комплекс та з використанням його на базі ЗНО повністю відповідає законодавчій сутності поняття «науковий парк».

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є аналіз та обґрунтування базових засад функціонування та нормативного регулювання діяльності наукових парків у формуванні інноваційної інфраструктури ЗВО.

Для досягнення мети в роботі ставляться наступні завдання: охарактеризувати поняття та цілі створення наукових парків, розглянути концепції створення наукових парків, описати моделі наукових парків, проаналізувати нормативно-правове забезпечення регулювання діяльності наукових парків та управління політикою в інноваційній сфері.

Виклад основного матеріалу дослідження. В науковій літературі визначення «науковий парк» не є однозначним. З економічної точки зору його розглядають як органі-

зацію, створену з метою підвищення ефективності діяльності своїх партнерів, яка шляхом впровадження інновацій, заснованих на знаннях, забезпечує їх конкурентоспроможність [2, с. 353], як організацію, створену науковою установою або ЗВО з метою передачі наукових знань підприємствам [5, с. 70]. З правової точки зору науковий парк визначають неформальною організаційно-економічною структурою, що об'єднує ЗВО та організації, які здійснюють наукову, дослідну, конструкторську і виробничу діяльність, з метою прискорення просування виготовлених ними товарів чи наданих послуг з інноваційного циклу від створення до комерціалізації [6, с. 58–59].

Відповідно до положень вітчизняного законодавства науковий парк є юридичною особою, яка створюється з ініціативи ЗВО та наукової установи для організації, координації та контролю розроблення і виконання проєктів шляхом об'єднання внесків засновників [7].

Зважаючи на різноманітність визначень «наукових парків» вважаємо, що всі трактування їх змісту зводяться та описують законодавчо визначені їх функції: створення інноваційних продуктів, проведення заходів щодо їх комерціалізації, організація та забезпечення виробництва конкурентоспроможного іннова-

ційного продукту, інформаційне, методичне, консалтингове та правове забезпечення засновників і партнерів, залучення до розроблення і виконання проєктів здобувачів та працівників ЗВО тощо [7].

Концепція наукового парку вбачається у створенні особливої інфраструктури, яка забезпечує зв'язок дослідницького центру і бізнесу, де реалізується трансфер технологій [6, с. 57]. Щодо концептуальних зв'язків науки і бізнесу в роботі парків в науковій літературі виокремлюють три види рис. 1.

Наведена інформація достатньо добре ілюструє той факт, що відособлені наукові парки є структурами із стійкими зв'язками з ЗВО та бізнесом, а дослідницькі парки виступають більшою мірою похідною структурою ЗВО та науково-дослідницьких установ. Окремо виділені парки так званого агломеративного типу, які за своєю суттю забезпечують економічний ефект шляхом поєднання потенціалу підприємств різних галузей з науковими та технічними знаннями. Наведені концепції у різних варіантах впроваджуються у практику, а відмінності в їх реалізації зводяться до вироблення дещо відмінної політики у сфері інновацій та подальшої координації її реалізації.

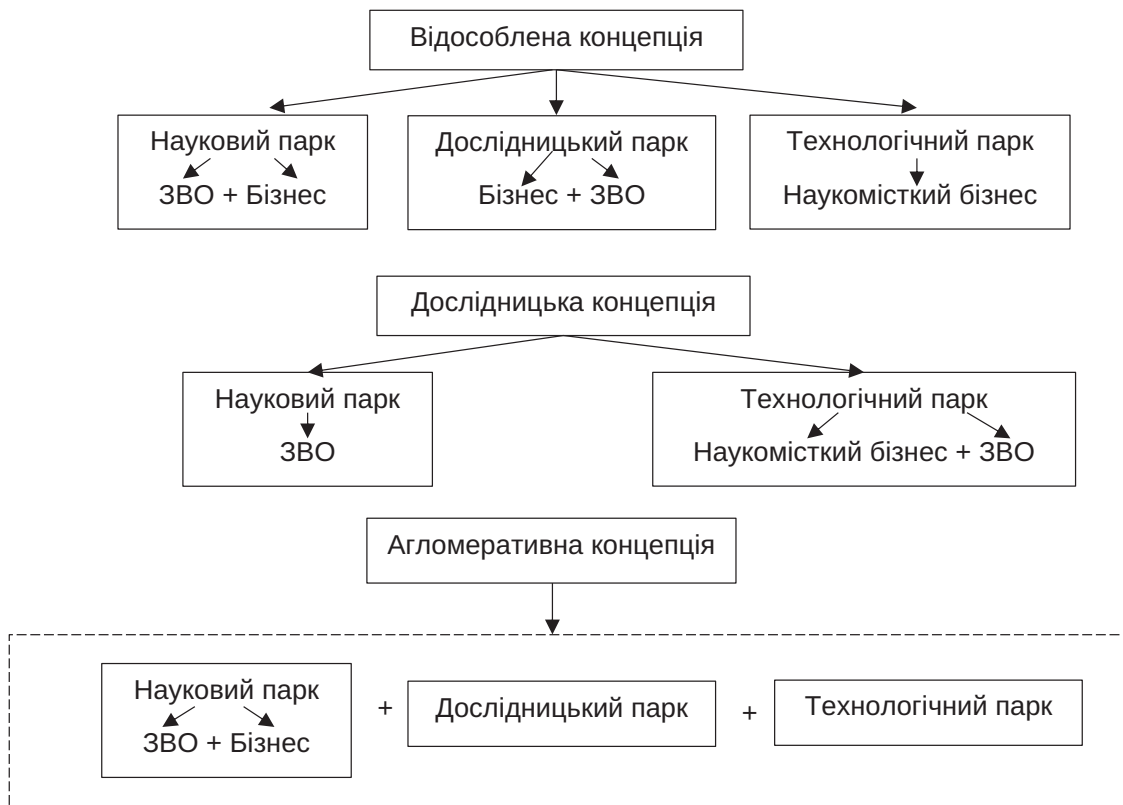

Рис. 1. Концепції зв'язків науки і бізнесу у роботі наукових парків

Джерело: сформовано на основі [8; 9]

Створення і впровадження у практику наукових парків має свою еволюцію. Їх поява припадає на 60-ті роки ХХ ст. Реалізація їх практичної діяльності у цей період здійснювалася у США та деяких європейських країнах. На основі набутого досвіду, розвитку науки і технологій у 80-тих роках ХХ ст. були закладені основи для формування і впровадження у практику наукових і технологічних парків нового (другого) покоління з різноманітністю їх різновидів [2, с. 356]. 90-ті роки ХХ ст. характеризують третім етапом розвитку наукових парків, засновниками яких виступають інноваційні брокери й агенти, венчурні компанії та інвестиційні фонди [1, с. 47].

В сучасній економічній літературі виділяють три моделі розвитку наукових парків: американська, японська та змішана.

Особливістю американської моделі розвитку наукових парків є їхнє походження і еволюція. Створення у США наукових парків відбувалося в основному стихійно, без спеціального планування заздалегідь. Цей підхід виявився досить успішним через вдале поєднання різних факторів, таких як географічне розташування, наявність видатних наукових установ, економічні можливості та соціокультурний контекст. Так, Силіконова долина, розташована біля Стенфордського університету в штаті Каліфорнія, стала епіцентром інновацій та технологічного розвитку завдяки поєднанню академічного потенціалу університету і підприємницької активності. Аналогічно, дорога № 128, що проходить поруч з Массачусетським технологічним інститутом, стала центром технологічних інновацій у Східному узбережжі США [10, с. 142]. Ці «стихийні» наукові парки показали свою ефективність у стимулюванні інноваційного розвитку та сприянні взаємодії між наукою, бізнесом та громадськістю. Такий підхід сприяє гнучкому розвитку та адаптації до змін у технологічному та економічному середовищі. В американській моделі наукових парків виділяють три типи парків: наукові які займаються лише наукою, дослідницькі, які відрізняються від наукових тим, що в їхніх рамках проекти розробляються до технічного рівня та інкубатори (інноваційні центри) в яких ЗВО надають компаніям за відносно помірну орендну плату приміщення, землю, лабораторне та інше обладнання.

Японська модель наукових парків, відома також як технополіси, є унікальним підходом до створення і розвитку інноваційних центрів, де зосереджені наукові дослідження, тех-

нологічний розвиток та високотехнологічне виробництво. Перші ідеї щодо створення технополісів з'явилися в Японії у 1980-х роках і були втілені у практику вже наприкінці того десятиліття.

Однією з ключових особливостей японської моделі є велика увага до планування та організації технополісів. Кожен технополіс ретельно проектується з урахуванням таких аспектів, як розташування, доступність до транспортних вузлів, інфраструктура, а також сприятливе середовище для праці та життя. Технополіси стали важливими центрами інноваційного розвитку в Японії та сприяють збільшенню конкурентоспроможності країни на світовому ринку. Вони створюють сприятливі умови для залучення та розвитку талановитих науковців та інженерів, а також сприяють комерціалізації наукових розробок через співпрацю з промисловістю.

Ідея технопарків, започаткована за японською моделлю, також розповсюджується у США, як, наприклад, у штаті Північна Кароліна. У цьому науковому парку об'єднано три університети, розташовані у сусідніх містах, і використовується частина їхньої території, а також вільний простір між ними, який винаймається. З іншого боку, деякі відомі місцеві та міжнародні корпорації, які мають світову репутацію, будують власними коштами дослідницькі центри та виробничі об'єкти, орієнтовані на нові технології за дозволом місцевої влади.

Змішана модель наукових парків поєднує елементи різних підходів до їх створення та управління. Вона характеризується участю як держави, так і приватного сектору, а також академічних установ у розвитку та функціонуванні. Прикладом наукових парків за змішаною моделлю можуть бути деякі об'єкти у Франції, як «Софія-Антиполіс», де участь держави, приватного сектору та академічних установ сприяє створенню інноваційних центрів з великим потенціалом для розвитку.

В американській моделі наукових парків виділяють три типи парків: наукові які займаються лише наукою, дослідницькі, які відрізняються від наукових тим, що в їхніх рамках проекти розробляються до технічного рівня та інкубатори (інноваційні центри) в яких ЗВО надають компаніям за відносно помірну орендну плату приміщення, землю, лабораторне та інше обладнання. Японська модель передбачає створення та будівництво нових міст «технополісів», які зосереджують наукові дослідження в інноваційній сфері.

Наукові парки в Україні відрізняються від чітко визначених моделей, які існують у інших країнах, і представляють модифіковану структуру. Основу цих парків становлять ЗВО, що співпрацюють з державними управлінськими структурами, підприємствами та іншими бізнес-структурами, а також зарубіжними компаніями, які спрямовані на розвиток інноваційної діяльності наукового парку. У таких модифікованих структурах взаємодія між університетами, державними управлінськими органами та підприємствами забезпечує взаємне сприяння у наукових дослідженнях, комерціалізації наукових розробок та стимулюванні інноваційної діяльності. Такий підхід дозволяє науковим паркам в Україні гнучко реагувати на потреби ринку та залучати різноманітних учасників для спільного розвитку та впровадження інноваційних проєктів.

На сьогодні в Україні створено 40 наукових парків, з них 24 утворені при ЗВО [11] з метою реалізації політики у сфері інновацій, у стратегії інноваційної діяльності.

До 2022 р. наукові парки в Україні не виконували повною мірою визначені для них функції, та не покращували інноваційні процеси, оскільки існувала низка перешкод щодо їх розвитку, відсутності власної інфраструктури, труд-

нощів з орендою приміщень та обладнання, недостатнього фінансування, конкретики щодо участі на етапі комерціалізації проєктів [1; 5]. Це видно з показників їх діяльності (табл. 1).

За інформацією, яка подана на сайті щодо діяльності наукових парків при ЗВО з 42 проєктів, якими займаються наукові парки лише 2 у ТОВ «Науковий парк «ДонНУ-Поділля» фінансуються з державного бюджету 100%. Ці проєкти стосуються трансформації у дослідницький університет. Один фінансується за рахунок власних та залучених коштів в однаковій сумі у цьому ж парку. З усіх проєктів які виконують наукові парки при ЗВО лише 2 частково фінансуються за рахунок власних та залучених коштів. Решту всі проєкти 100% фінансуються за залучені кошти юридичних та фізичних осіб.

За висновками роботи круглого столу щодо проблем та перспектив розвитку наукових парків України, акцентовано, що в країні достатньо легко створити науковий парк (станом на листопад 2023 р. створено 40 наукових парків, з них 22 на базі ЗВО), складніше забезпечити їх діяльність при існуючому законодавстві, теперішніх умовах розвитку економіки та фінансових можливостях держави і приватного сектора [12].

Таблиця 1

Показники діяльності наукових парків при ЗВО за інформацією з сайту МОН

Назва наукового парку	Кількість проєктів	Фінансування (бюджетні кошти / власні, залучені)	Терміни виконання проєкту
ТОВ «Науковий парк КНЕУ»	3	0/0/100	2013-2020
ТОВ «Науковий парк «ДонНУ-Поділля»	2 1 3	100/0/0 0/50/50 0/0/100	2018-2023 2019 2017-2019
Корпорація «Науковий парк «Київська політехніка»	8	0/0/100	2018-2020
ТОВ «Науковий парк Одеського політехнічного університету»	10	0/0/100	2016-2020
ТОВ «Науковий парк НТУ «Харківський політехнічний інститут»	7	0/0/100	2019
Корпорація «Науковий парк Київський університет імені Тараса Шевченка»	4	0/0/100	2019-2020
ТОВ «Науковий парк Таврійського національного університету імені в. І. Вернадського»	1	0/10/90	2018-2021
ТОВ «Науковий парк Херсонської державної морської академії»	1	0/0/100	2019-2023
Науковий парк «Ужгородський національний університет»	2	0/40/60	2020-2022

Джерело: сформовано на основі інформації з сайту МОН [11]

Відповідно до плану розвитку інноваційної діяльності України до 2030 року, встановлено, що з 40 тільки 13 активних наукових парків показують стійкі результати у сфері впровадження наукових розробок у практику. Зокрема, 6 з них проявляють інтенсивну співпрацю з реальним сектором економіки, залучаючись до проєктів і технологічного трансферу, що свідчить про їхній потенціал для подальшого розвитку і розширення масштабів діяльності. У трійку лідерів входить науковий парк Миколаївського НАУ «Агрперспектива», ТОВ «Науковий парк Національного університету «Львівська політехніка», Корпорація «Науковий парк Київського національного університету імені Тараса Шевченка» [13].

Для активізації діяльності наукових парків з метою підвищення ефективності їх інноваційної діяльності та комерціалізації результатів наукових досліджень був розроблений законопроект [14], який затверджений у вересні 2021 р. але набрав чинності з квітня 2022 р. Цим законом були розв'язані проблеми бюрократії при створенні наукових парків, надання права ЗВО та науковим установам бути засновниками декількох наукових парків, налагодження чіткого механізму виконання інноваційних проєктів, розширення джерел фінансування.

Разом з тим розвиток наукових парків все ще гальмується через певні законодавчі норми, які потребують змін. Першочергово доцільно скоротити термін розгляду реєстрації інноваційного проєкту наукового парку (відповідно до законодавства він становить 45 календарних днів). З метою підтримки інноваційної діяльності державою, науковим паркам доцільно надати пільги в оподаткуванні діяльності, насамперед стосовно податку на прибуток та ПДВ. Крім того, вартувало б зняти обмеження на майнові права, технології та об'єкти права інтелектуальної власності, створені під час виконання проєктів наукового парку, прописаних в ст. 17 п. 3. Потребує також доповнення перелік прав засновників наукового парку, яким потрібно дозволити використання об'єктів права інтелектуальної власності, створених під час виконання проєктів іншим фізичним і юридичним особам на основі ліцензування. Це дозволить вивести інноваційний продукт на ринок через недостатність фінансових ресурсів.

Внесення таких змін до Закону України «Про наукові парки» сприятиме створенню додаткових стимулів для наукових установ і ЗВО у напрямку комерціалізації своїх нау-

кових розробок та результатів діяльності. Це, в свою чергу, сприятиме подоланню перешкод на шляху від ідеї до втілення розробки у практику.

Посиленню тенденцій прогресивних змін інноваційної діяльності ЗВО буде сприяти удосконалення напрямів державної системи координації розвитку наукових парків. Крім того, організація спільних заходів, спрямованих на синхронізацію зусиль у пріоритетних напрямках за ініціативи представників ЗВО, бізнесу та влади також посилить інноваційну складову діяльності наукових парків.

Управління політикою в інноваційній сфері також потребує удосконалення. На сьогодні, воно розподілене між Міністерством освіти і науки, Міністерством економіки, Міністерством цифрової трансформації та Міністерством стратегічних галузей промисловості. Такий розподіл не сприяє системності інноваційної політики, оскільки заходи з підтримки інновацій формуються і реалізуються в окремих сферах та зводяться до викликів у пріоритетності розподілу ресурсів. Цю проблему можливо вирішити введенням централізації системи формування інноваційної політики.

Створення координаційної установи з інноваційної політики, яка б об'єднала ЗВО, бізнес та державні представництва, дозволило б моніторити впровадження інноваційної стратегії, спрямовувати ресурси на виконання пріоритетних завдань та ключових проєктів.

Для поліпшення координації та взаємодії формування та реалізації політики у сфері інновацій у стратегії інноваційної діяльності пропонується:

- створення централізованої установи з інноваційної роботи, яка б відповідала за впровадження інноваційної політики;
- удосконалення інституційної структури управління інноваційною діяльністю з чітким розподілом відповідальностей за розробку та реалізацію політики;
- розширення повноважень заступників керівників органів виконавчої влади з питань цифрового розвитку та цифровізації на сферу інновацій;
- внесення змін до законодавства для затвердження нової системи пріоритетних напрямків розвитку науки і техніки.

Ці заходи сприятимуть покращенню ефективності управління інноваційною політикою та стимулюванню інноваційного розвитку в країні.

Висновки. Наукові парки стали одним із найефективніших інструментів для прове-

дення структурних економічних реформ, які допомогли багатьом країнам подолати інвестиційну непривабливість та технологічну відсталість. Вони стали центрами економічного зростання, які змінили вектор розвитку потенціалу економіки. Формування наукових парків на базі університетів є об'єктивною необхідністю для успішної інноваційної діяльності цих навчальних закладів, ефективного використання наукового потенціалу, матеріально-технічної бази та комерціалізації результатів науково-технічної діяльності.

До змін у законодавстві наукові парки в Україні не виконували повною мірою покладені на них функції, та не покращували інноваційні процеси, оскільки існувала низка перешкод щодо їх розвитку. Після внесення змін ці проблеми були розв'язані частково, проте залишилися такі, які потребують змін: скоро-

чення терміну розгляду реєстрації інноваційного проекту, надання пільг в оподаткуванні діяльності, зняття обмеження на майнові права, технології та об'єкти права інтелектуальної власності, створені під час виконання інноваційних проектів. Потребує також доповнення перелік прав засновників наукового парку.

Для поліпшення координації та взаємодії на рівні формулювання та реалізації політики у сфері інновацій, у стратегії інноваційної діяльності пропонується удосконалення інституційної структури управління, створення координаційної установи з інноваційної політики, внесення змін до законодавства для затвердження нової системи пріоритетних напрямків розвитку науки і техніки, яка б була спрямована на досягнення цілей сталого розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Присвітла О. В. Роль технопарків у формуванні національної інноваційної системи. *Держава та регіони*. 2022. 124. С. 46–49.
2. Чудаєва І. Б. Наукові парки: суть, функції та перспективи створення. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2011. Вип. 21.1. С. 352–361.
3. Сорочан Т. М. Освітній технопарк: інновації для якості освіти. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2022. 4 (1). URL: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/287/350>.
4. Орлов В. М., Петрашевська А. Д., Гуйгова Ю. І. Роль технопарків в інноваційному розвитку регіону. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2020. 1 (97). С. 40–46.
5. Чернюк В. І. Наукові парки в Україні – стан та проблеми діяльності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2016. 1. С. 68–75.
6. Митник А. К. Поняття наукового парку як суб'єкту правовідносин інтелектуальної власності. *Право і суспільство. Цивілістика*. 2016. 2. С. 55–59.
7. Про наукові парки: Закон України від 25.06.2009 № 1563.
8. Уханова І. О. Розвиток та функціонування технопарків: світовий досвід та специфіка в Україні: монографія. Одеса : Атлант, 2012. 131 с.
9. Jaffe A. B., Lerner Princeton J. Innovation and its discontents: how our broken patent system is endangering innovation and progress, and what to do about it.: princeton university press, 2006. URL: <https://www.nber.org/system/files/chapters/c0204/c0204.pdf>
10. Луцків О. М. Виробничий потенціал регіону: інноваційний вимір: монографія НАН України; ІРД. К., 2008. 242 с.
11. Наукові парки. Сайт МОН. URL: <https://mon.gov.ua/nauka/innovatsiy-na-diyalnist-ta-transfer-tehnologiy/naukovi-parki>
12. Науково-практичний круглий стіл «Проблеми та перспективи розвитку наукових парків України». URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/innovatsii-transfer-tehnologiy/publikatsiyi/1.problem-ta-perspektivi-rozvitku-naukovix-parkiv-ukrayini.pdf>
13. Презентація Глобальної інноваційної візії WINWIN: якою буде Україна майбутнього: Сайт Міністерства цифрової трансформації України. URL: <https://winwin.gov.ua/>
14. Про внесення змін до деяких законів України щодо активізації діяльності та розвитку наукових парків: Закон України від 25.06.2009 № 1563.

REFERENCES:

1. Prysytla O.V. (2022). Rol tekhnoparkiv u formuvanni natsionalnoi innovatsiinoi systemy [The role of technology parks in the formation of the national innovation system]. *Derzhava ta rehiony – State and regions*, Vol. 124, pp. 46–49.

2. Chudaieva I. B. (2011). Naukovi parky: sut, funktsii ta perspektyvy stvorennia [Science parks: the essence, functions and perspectives of creation]. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy – Scientific bulletin of NLTU of Ukraine*, vol. 21.1, pp. 352–361.
3. Sorochan T. M. (2022). Osvitnii tekhnopark: innovatsii dlia yakosti osvity. [Educational technology park: innovations for the quality of education]. *Visnyk Natsionalnoi akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy – Bulletin of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine*, vol. 4. Available at: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/287/350>
4. Orlov V. M., Petrashevskaya A. D., Huihova Yu. I. (2020). Rol tekhnoparkiv v innovatsiinomu rozvytku rehionu [The role of technoparks in the innovative development of the region]. *Naukovyi visnyk Poltavskoho universytetu ekonomiky i torhivli – Scientific Bulletin of the Poltava University of Economics and Trade*, vol. 1 (97), pp. 40–46.
5. Cherniuk V. I. (2016). Naukovi parky v Ukraini – stan ta problemy diialnosti [Science parks in Ukraine – state and problems of activity]. *Teoriia i praktyka intelektualnoi vlasnosti – Theory and practice of intellectual property*, vol. 1, pp. 68–75.
6. Mytnyk A. K. (2016). Poniattia naukovooho parku yak subiektu pravovidnosyn intelektualnoi vlasnosti [The concept of a scientific park as a subject of legal relations of intellectual property]. *Pravo i suspilstvo. Tsyvilstyka – Law and society. Civics*, vol. 2, pp. 55–59.
7. Zakon Ukrainy: Pro naukovi parky [Law of Ukraine: On science parks] vid 25.06.2009 № 1563.
8. Ukhanova I.O. (2012). *Rozvytok ta funktsionuvannia tekhnoparkiv: svitovyi dosvid ta spetsyfika v Ukraini: monohrafiia*. [Development and functioning of technoparks: world experience and specifics in Ukraine: monograph]. Odesa: Atlant, 131 p.
9. Jaffe A. B., Lerner Princeton J. (2006). *Innovation and its discontents: how our broken patent system is endangering innovation and progress, and what to do about it.*: princeton university press. Available at: <https://www.nber.org/system/files/chapters/c0204/c0204.pdf>
10. Lutskevych O. M. (2008). *Vyrobnychy potentsial rehionu: innovatsiinyi vymir: monohrafiia* [Production potential of the region: innovative dimension: monograph of the National Academy of Sciences of Ukraine: monograph]. NAN Ukrainy; IRD. K., 242 p.
11. Naukovi parky. Sait MON [Scientific parks. Website Ministry of Education and Science of Ukraine]. Available at: <https://mon.gov.ua/ua/nauka/innovacijna-diyalnist-ta-transfer-tehnologij/naukovi-parki>
12. Naukovo-praktychnyi kruhlyi stil: Problemy ta perspektyvy rozvytku naukovykh parkiv Ukrainy [Scientific and practical round table: Problems and prospects of development of scientific parks of Ukraine]. Available at: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/innovatsii-transfer-tehnologiy/publikatsiyi/1.problemi-ta-perspektivi-rozvitku-naukovix-parkiv-ukrayini.pdf>
13. Prezentatsiia Hlobalnoi innovatsiinoi vizii WINWIN: yakoiu bude Ukraina maibutnoho: Sait Ministerstva tsyfrovoy transformatsii Ukrainy [Presentation of the Global Innovation Vision of WINWIN: what will be Ukraine of the future: Website of the Ministry of Digital Transformation of Ukraine]. Available at: <https://winwin.gov.ua/>
14. Zakon Ukrainy: Pro vnesennia zmin do deiakyykh zakoniv Ukrainy shchodo aktyvizatsii diialnosti ta rozvytku naukovykh parkiv [Law of Ukraine: On amendments to some laws of Ukraine regarding the activation and development of science parks] vid 25.06.2009 № 1563.